

BLOCKET#1

BLOCKET#2

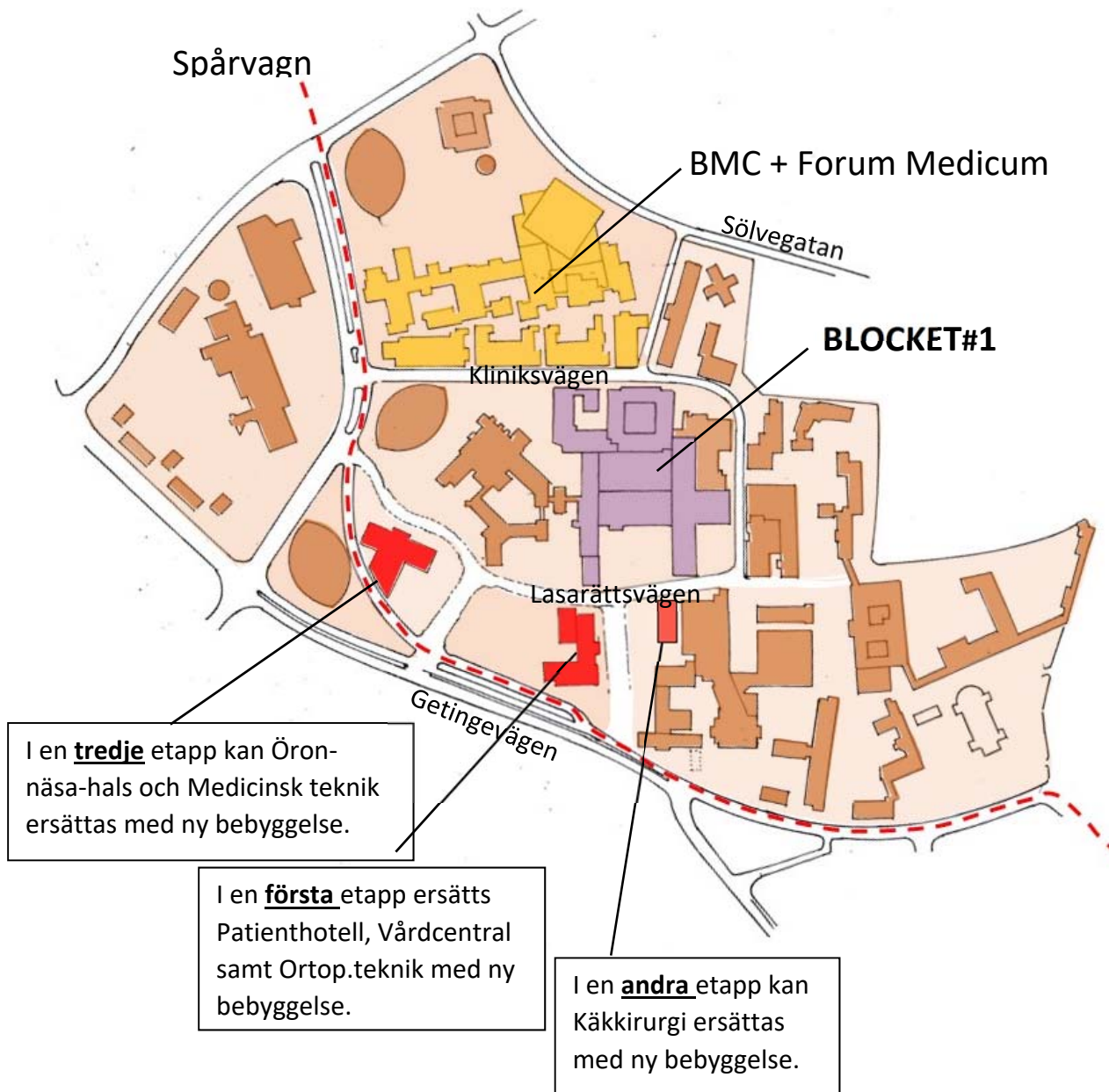
I augusti 2024 tog Region Skåne och Lunds kommun tillsammans ett inriktningsbeslut att flytta hela SUS/Lund till Smörlyckan. Nuvarande sjukhusbyggnader ska avyttras och ges annan funktion.

Beslutet har väckt debatt, bl a för att en majoritet av remissinstanserna som yttrade sig över den Fördjupade lokaliseringsutredningens tre alternativ, förordade att sjukhusverksamheten skulle var kvar på befintligt område. I diskussionerna har också lyfts fram allvarliga svårigheter med att placera ett sjukhus på Smörlyckan. Dessa problem listas separat i slutet på detta dokument.

Flera av remissvaren önskade också att fortsatt och utökad verksamhet på befintligt sjukhusområde skulle utredas vidare.

Detta dokument innehåller en förstudie över möjligheterna att ta vara på nuvarande resurser - byggda, logistiska och samverkansmässiga - och samtidigt uppföra ny bebyggelse för moderna sjukhusfunktioner på det befintliga området. Förstudien har fått namnet BLOCKET#2 eftersom den föreslår en ny större byggnad väster om nuvarande Blocket, här kallat BLOCKET#1.

Förstudien har tagits fram av representanter för Stadsmiljöföreningen AFSL och Vänsterpartiet i Lunds kommun i samråd med AA-ArkitektArbeten.

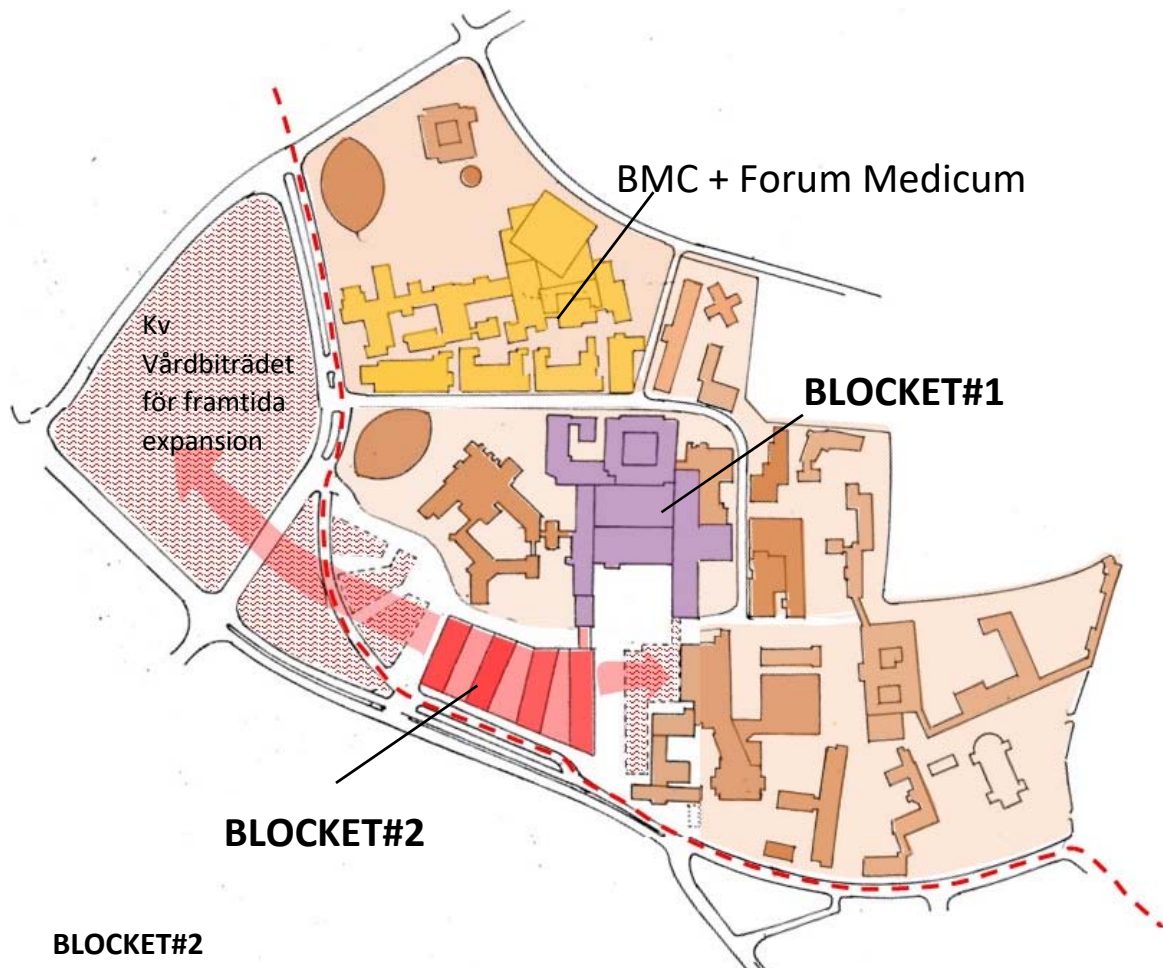

Stor fri yta med få rivningar

Genom att ersätta några äldre byggnader - här rödmarkerade - kan man frigöra ett större område för nybyggnad av ett stort toppmodernt sjukhuskomplex, BLOCKET#2.

Genom en utbyggnad i detta läge behåller man närhet till spårvagnshållplats, till BLOCKET#1 och till det stora utbildnings- och forskningskomplexet BMC/Forum Medicum. Man tar vara inte bara på byggd resurs, utan även på inarbetade flöden och samband i och utanför sjukhusområdet.

Ny bebyggelse sker då nedanför Lasarettsgatan, vilket medför begränsad störning för befintlig verksamhet.

BLOCKET#2

BLOCKET#2 designas som en rationell byggnad om 11-16 våningar – höjden anpassas efter hur många nya kvadratmeter man önskar bygga.

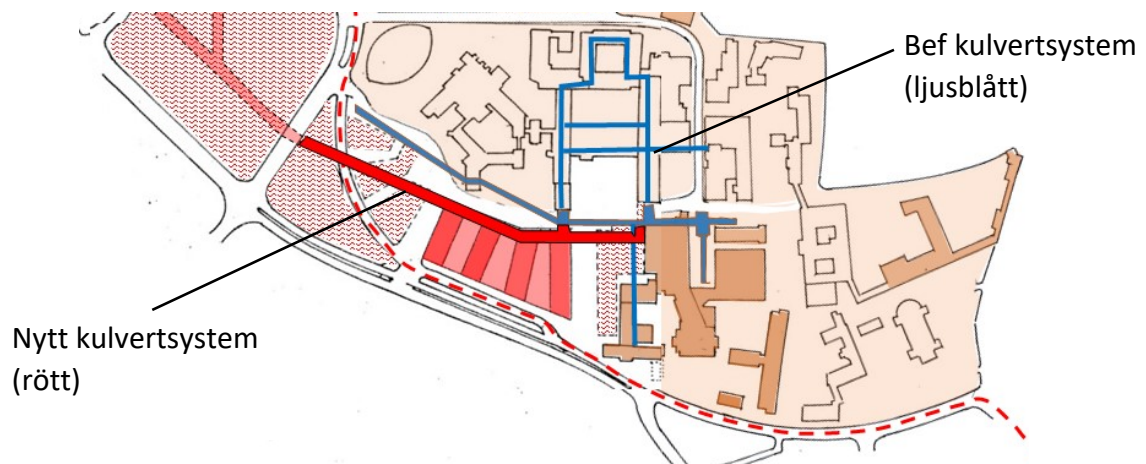
BLOCKET#2 kan över jord kopplas med broar till ett renoverat BLOCKET#1. I senare etapper kan expansion ske åt två håll: norrut i kv. Vårdbiträdet och söderut mot Onkologen med koppling till BLOCKET#1s södra flygel.

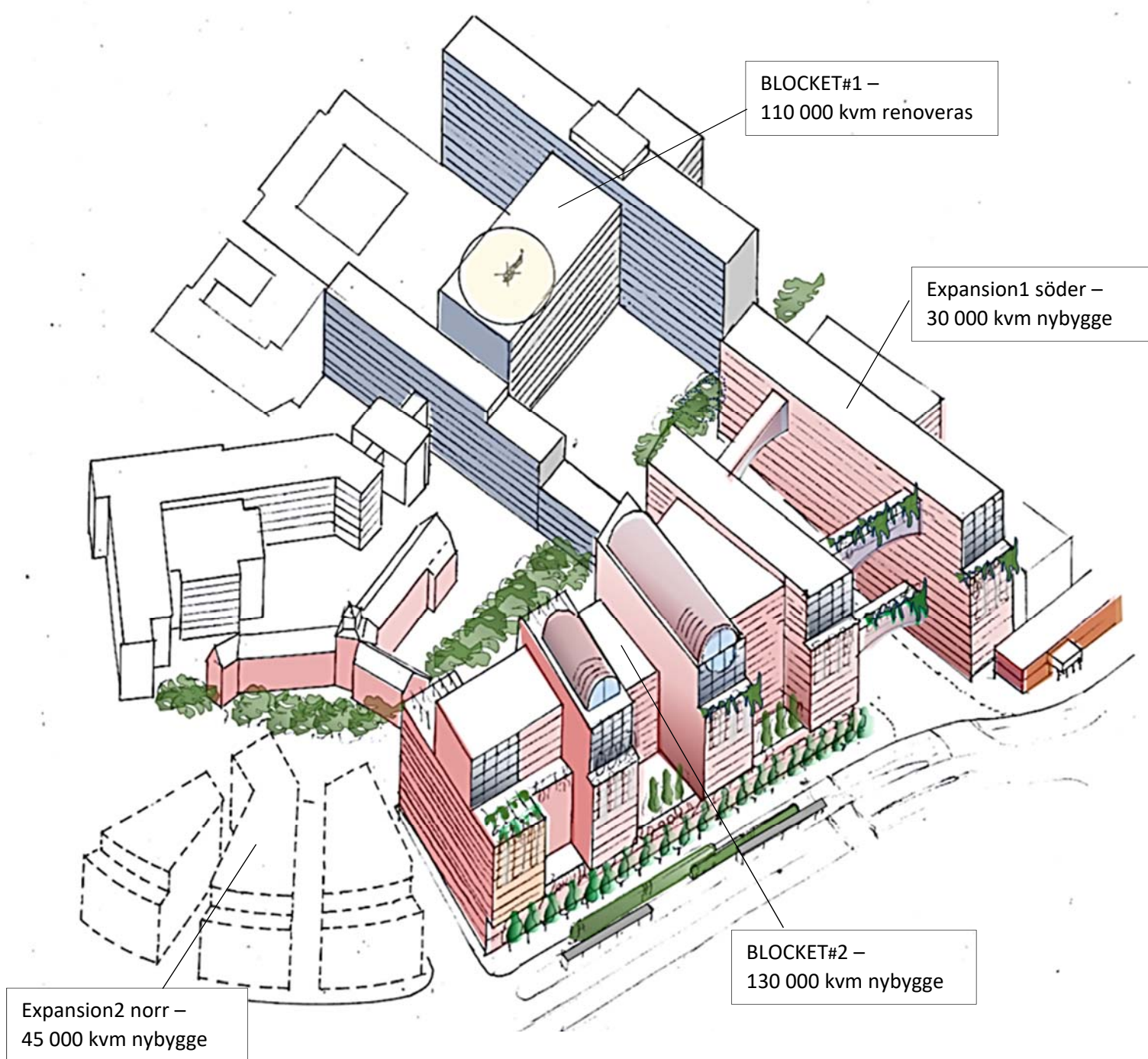
Bygget av BLOCKET#2 kan ske från söder mot norr, vilket garanterar gott om plats för bygge under hela processen. Eftersom vårdverksamhet nedanför Lasarettsgatan avlägsnats före nybyggnad begränsas störningarna.

Ny kulvert

Den befintliga huvudkulverten under Lasarettsgatan ersätts med en ny bredare kulvert ansluten till den nya bebyggelsen. Denna kopplas till det befintliga systemet under BLOCKET#1.

Befintlig kulvert tas ej bort utan ligger kvar som reservresurs.

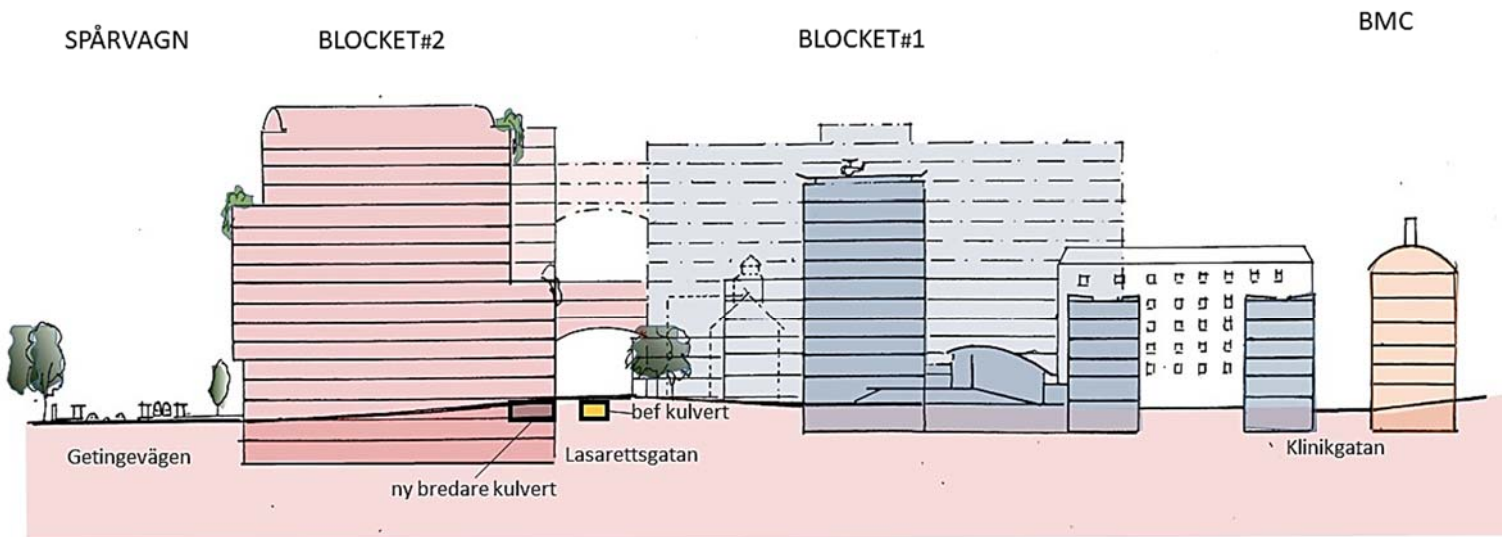

BLOCKET#1 + BLOCKET#2

BLOCKET#2 kan göras som en hög byggnad – på illustrationen visas maxhöjden 16 våningar innehållande 130 000 kvm behandlings- och vårdmiljöer av toppkvalitet. En stor sammanhållen anläggning möjliggör effektiva flöden och samband. Det centrurnära läget vid en bred utfartsväg lämpar sig väl för att bebyggas och ge SUS/Lund ett nytt ansikte mot Getingevägen. BLOCKET#1 byggdes med hög kvalitet och utgör en hållbar resurs som kan leva vidare. Stommen är ett pelardäck i betong, vilket utgör en mycket flexibel struktur vars interiör fritt kan anpassas och formas efter nya behov. I nybyggnad står stommen för ca 80 % av totalt CO2-utsläpp, varför tillvaratagande av befintliga stommar bör ha hög prioritet.

EKONOMI / KOSTNADJÄMFÖRELSE

Region Skåne har i sin utredning beräknat ett totalpris för alternativ Smörlyckan på 40,8 miljarder, inklusive flytt av idrottsanläggningar, vägar och spårväg. Att bygga ut befintligt sjukhusområde kan utifrån samma kvadratmeterpris för nybygget BLOCKET#2 beräknas kosta cirka hälften så mycket, inklusive renovering och uppgradering av BLOCKET#1 och de två möjliga expansioner som här skisseras.

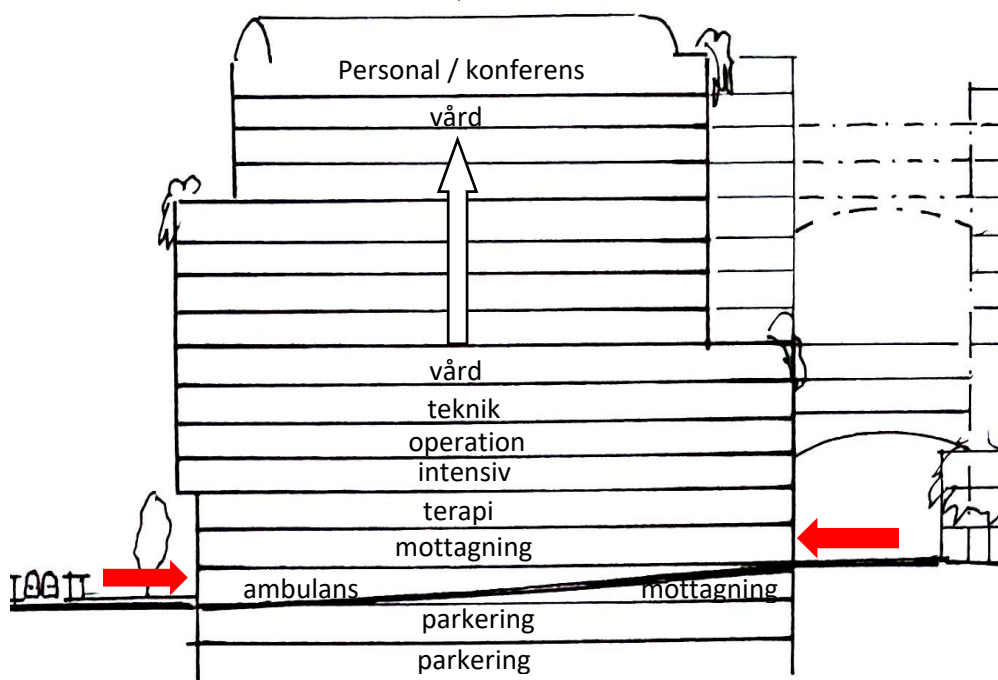
BLOCKET#1 och BLOCKET#2 kan kopplas ihop till en sammanhållen och effektiv sjukhusmiljö via kulvertar och broar.

I BLOCKET#2 kan samlokalisering i nya lokaler ske av akutmottagning, operation, intensivvård, röntgen och andra vitala sidofunktioner.

BLOCKET#2 har mottagning i två plan: en lägre med ambulansintag i nivå med Getingevägen och en övre i nivå med Lasarettsgatan.

BLOCKET#2 kan också förses med personalparkering i två källarplan.

Här har BLOCKET#2 skisserats med en disponering av verksamheten på våningsplanen liknande den i de nya byggnaderna för SUS/Malmö.

Tillägg för en ny tid

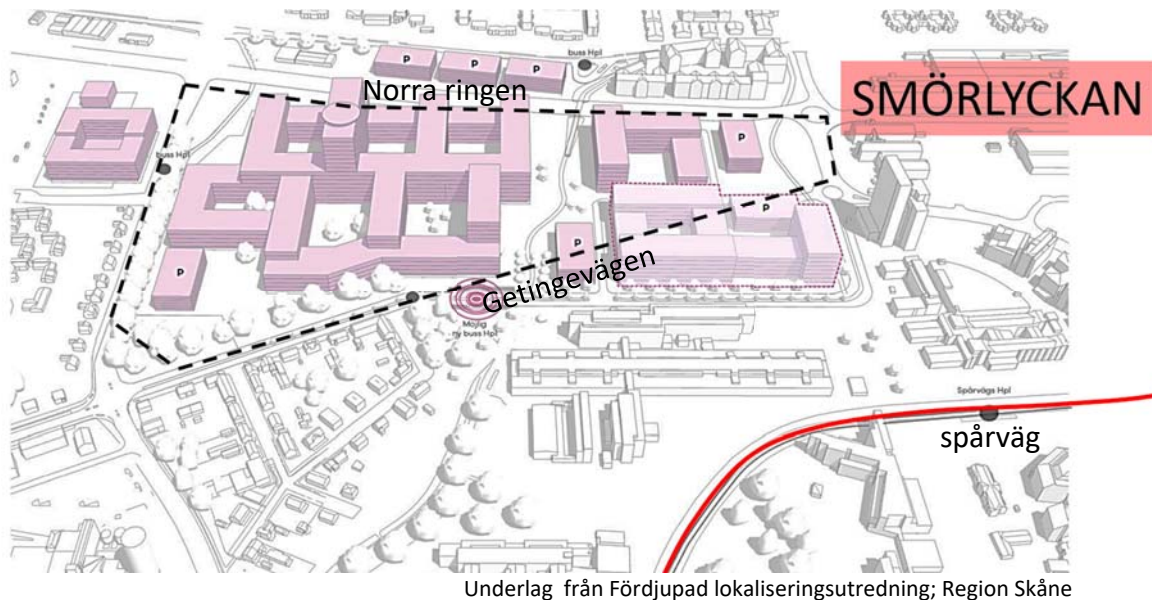
På 1960-talet gav BLOCKET#1 Lunds sjukhus en ny silhuett och en ny identitet – en stor samlad betongbyggnad som modern och rationell höjde sig över stadskärnan. På 2020-talet kan BLOCKET#2 ge sjukhuset ett nytt ansikte anpassat efter nya ideal – en lika effektiv vårdbyggnad som BLOCKET#1 men med en mer omväxlande, intresseväckande arkitektur.

BLOCKET#2 kan bli en relativt hög byggnad. Det storskaliga stadsrummet längs Getingevägen klarar det – och kanske till och med vinner på att dess nuvarande splittrade östra sida "lagas" och får en byggd vägg. Den massiva karaktären kan brytas upp om man betonar byggnaden som ett antal volymer som vänder gavlar ut mot Getingevägen. Fasaden – kanske i SUS/Lunds signaturmaterial varmt rött tegel? – kan kompletteras med detaljer i trä, glas och växtlighet som ger naturkänsla och variation.

I ett hållbarhetsperspektiv är det angeläget att bygganden bli förses med solfångare på taket, att rikligt med grönska finns i olika lägen på och kring byggnaden samt att anslutande markbeläggningar görs permeabla.

Lund okt 2024

Helena Falk Mats Olsson Thomas Hellquist Elisabeth Dalholm Bianca Heymowska

Varför fungerar inte Smörlyckan?

Ung läge för
BMC+Forum
Medicum

- **Sönderslagna samband klinisk verksamhet-undervisning-forskning**
Med flytt till Smörlyckan separeras sjukhuset från BMC+ Forum Medicum. Det utesluter vitrocksavstånd och bryter kopplingen praktik-pedagogik-forskning. Detta strider mot regionens egen Fördjupad lokaliseringsutredning som slår fast att "Fysisk samlokalisering av klinisk verksamhet med forskning, utbildning och utveckling är nödvändig".

- **Klimathänsyn frångås**
Flytt till Smörlyckan representerar en föråldrad planering i en tid när klimatförändringarna kräver nya tankesätt. I första hand ska det arbete, de material och den energi som finns i befintlig bebyggelse tas till vara. Den viktigaste metoden att nå hållbarhet i byggandet är att bygga om, utveckla och bruka befintlig bebyggelse – vilket inte sker vid flytt.

- **Skilsmässa sjukhus/stad**
Flyttas sjukhuset till Smörlyckan blir stadskärnan, som redan drabbats av universitetets utflyttning, mer avfolkad. Sjukhusets kontakt med staden försämras, med färre människor i rörelse och mindre kundunderlag som följd. Promenadavstånd ersätts med bil- och kollektivtrafikstransport, gång- och cykeltrafiken minskar.

- **Satsning på spårväg slarvas bort**
Spårvägen från Centralen via SUS, LTH och Ideon till Brunnsnäs var en djärv och dyr satsning av kommun och region, gjord i hållbarhetens och den förutsägbara planeringens namn. Flyttas sjukhuset går slarvas denna investering delvis bort. Smörlyckan ligger bortom spårvagnssträckningen och kräver anläggning av ny busshållplats alternativt en mycket kostsam flytt av spårvägen.

- **Redan för trångt**

Smörlyckan är mycket mindre än befintligt sjukhusområde. Det planerade bygget får inte plats och fri expansionsyta saknas. Förutom att all befintlig idrottsverksamhet på Smörlyckan tas bort, måste också Victoriastadion rivas, Getingevägens yta tas i anspråk och vägen flyttas, en del av LTH-området utnyttjas och P-hus placeras på andra sidan Norra Ringen. Så det läget är för litet - redan.

- **Redan upptaget**

På Smörlyckan bedrivs sedan ca hundra år idrottsverksamhet främst för barn och unga. Det unika samlande läget har betytt allt för verksamheten och för integrationen mellan ungdomar från socioekonomiskt olika stadsdelar. Flera livaktiga föreningar med förankring i lokalsamhället blir hemlösa om sjukhuset lokaliseras hit. Ihop med rivningen av den väl fungerande Victoriastadion riskerar de negativa konsekvenserna för idrott, föreningsliv, folkhälsa och integration att bli mycket stora.

- **Dubbla byggen krävs**

Flytt till Smörlyckan betyder varken befrielse från byggstök eller billigare byggkostnader. Trots en flytt behövs stora nya byggen på befintligt område, bl a för Neonatal och Infektion. Också delar av BLOCKET#1 behöver renoveras i närtid. Vid flytt överges dessa satsningar efter några få år och motsvarande byggnader måste uppföras på Smörlyckan. Detta är ett oförsvarligt slöseri med pengar och arbete. På ett sjukhusområde kommer alltid - oavsett läge – byggarbeten att behöva ske; det ligger i verksamhetens natur och kan inte undgås genom omlokalisering.

- **Höga kringkostnader – vem betalar?**

Förutom slöseriet med nya eller nyrenoverade och strax övergivna sjukhusbyggnader, belastas en flytt till Smörlyckan av tunga kringkostnader: bl a rivning och återuppbyggnad av Victoriastadion och alla idrottsanläggningar, flytt av Getingevägen och kanske flytt av spårväg. Kommunen önskar att regionen tar notan – men är det realistiskt att tro att regionen betalar? Och vill man fortsatt vara ett universitetssjukhus, förutsätter det ett nybygge av både BMC och Forum Medicum på Smörlyckan – en kostnad universitetet bestämt avvisar.

- **Låst framtid – eller öppen?**

Framtiden är inte lätt att förutspå. En klok strategi är då att inte ta för stora kliv – de kan leda fel. Vad vet vi om vårdbehov och behandlingar om 25-50 år? Vilka nya insikter har gjorts, vilka metoder har utvecklats? En successiv utbyggnad på befintligt område ger möjlighet att justera rutten efter hand.

Slutsats

Då det kan visa sig att alternativet Smörlyckan p g a ovan listade nackdelar är ekonomiskt och/eller praktiskt orimligt och oförsvarligt att genomdriva, bör en alternativ plan för SUS/Lunds utveckling utredas. Bl a remissvaren anger att denna alternativa plan bör gälla en utbyggnad av sjukhuset i befintligt läge. Expansion och förnyelse här ger en sammanhållen och effektiv sjukhusmiljö som - i motsats till Smörlyckan - har en naturlig utbyggnadsmöjlighet norrut på LTH-området.